

כיצד מעברין פרק חמישי עירובין

מסורת
הש"ס

נמ א ב ג ח ט י
המל עירובין כ
ד טמ טז ח טז
לח ט טז טז כ
א ד טי טז טז טז
טז טז טז טז טז
טז טז טז טז טז

לית דתק לאה דר' עקיבא דקיימא לן כדברי המיקל בעירובי כדפי' בקוביא' ותחומין דרבנן כדפי' בפי' מי שהוליאורו (טל דף 97א):
הדרן עלך כיצד מעברין

הדר' ר' אליעזר בן יעקב חומר
עטריה ב' שרליס חומר
ט' משעמ דתחומיה קאי ר"ח בן
יעקב אטריס' וחכמי וצנא' מפרש
דטעמא דרלכ"ז דקין דטריס' חקוד
אשפוט דמיס כדפי' דשכיח דדיירי
גורו כהו רבנן שמה ילמד ממעטין
ט' ור"ח והרי כותים דלא חשדי
אשפוט דמיס ולא לרביעיה כדמוכח
פ"ק דמס' ע"ג (דף 107) שמעמדין
כהמה כפוגדקות של כותים
ומתחדין עמיהם א"כ שכיח דדיירי
ונגורו כהו רבין לומר דר"ח בן
יעקב סבר דכותים גרי אריות הן
ומשדי דהא אפילו למ"ד גרי אריות
ככותים גרי אריות או גרי אמת הן
פלגי וזומר ר"י דיעקב חקנה מסו
עלה מזכיריהם דחסרו למטר כהמה
דקה לכותים ורזלה להוכיח מתוך כך
דטעמא משום דלחי לזבני לטריס'
ולא משום דחשדי וחמרי דלמא
ככותים גרי אריות או גרי אמת הן
פלגי וזומר ר"י דיעקב חקנה מסו
עלה מזכיריהם דחסרו למטר כהמה
דקה לכותים ורזלה להוכיח מתוך כך
דטעמא משום דלחי לזבני לטריס'
ולא משום דחשדי וחמרי דלמא

114-115 תמונה לר' אלפ' א

כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג
כ"ג	כ"ג	כ"ג

גמ' אמר רב יהודה אמר שמואל שבת
בעיר הריבה רבנן מהדך את כולה ורזיה
לה אלפים אמה הניח את עירובו בעיר
הריבה אין לו ממקום עירובו אלא אלפים
אמה ר"ח אומר "אורי שבת ואורי הניח
מהדך את כולה ורזיה לה אלפים אמה
מתוך אמר להו ר"ע אי אתם מודים לי בנותן
את עירובו במערה שאין לו ממקום עירובו
אלא אלפים אמה אמרו לו אימתי בומן
שאין בה דירובין הא באין בה דירובין מדר
לדומא אין בה דירובין אינה ראויה לדורותה
שמע שבת בעיר אפ"ה היא גדולה כאנמיכיא
כמערה אפילו היא כמערת צדקיהו מלך
יהודה מהדך את כולה ורזיה לה אלפים
אמה קתני עיר דומא דמערה מה מערה
הריבה אף עיר הריבה ושבת אין אבל הניח
הא כתיב "אלימא רבי עקיבא מאי איריא
הריבה אפילו ישבה נמי אלא לא רבנן
ושעמא דשבת אין אבל הניח לא לא תימא
עיר דומא דמערה אלא אימא מערה דומא
דעיר מה עיר ישבה אף מערה וישבה רובי
עקיבא היא דאמר אין לו ממקום עירובו
אלא אלפים אמה ובשבת מדר"הא כמערת
צדקיהו קתני כמערת צדקיהו ולא כמערת
צדקיהו כמערת צדקיהו גדולה ולא כמערת
צדקיהו דאילו התם הריבה והכא וישבה מר
יהודה אשכחיהו לבני כנישתא דבי אגור
אמר להו גוו ביה טפי כי הוי דלישתרי
דכו טפי אמר ליה רבא אפגנאה בעירובין
לית דחש לאה דר' עקיבא

הדרן עלך כיצד מעברין
הדר עם העכו"ם בחצר או עם מי שאינו
מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ד'
אליעזר בן יעקב אומר ילעולם אינו אוסר עד
מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי
בירושלים ואמר לנו אבא מדרו ודרינא את
הבנים למבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם
רבי יהודה אומר כלשון ארז מדרו ועשו
צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם:
גמ'

כ"ג ור"ח
מ"ו
הגהות
הב"ח
(ה) ור"ח
ק"ה בעיר וכו'
וה"פ דיש
לה מוסס:

רבנן כל העיר לו כד' אמות בחיוב
דקתן כדפי' איתמי בזמן שאין בה
דירובין אלמא כדמריה מודו: ה"ה הא
באין בה דירובין מודין ליה: א"כ
ר"פ לר"פ שפלו מחלוקתו:
מפרש דקיסו: גדולה הייתה והיא
שלא בה דקיהו לילה מירושלים
לכרוח מפני הכסדים כדכתיב בירמיה
(כ) וכתב העיר וגו': א"כ פיר
מריב: ועל כרחק מריבה מדירובין
ולא מחומה דחי מחומה לא הוי תני
מהך את כולה כיון דלא שבת כדפי'
מחלוקת (וה"ה ר' עקיבא) ור"ח דיש
(ה) מומה קתני "שבת ולא קפני הניח":
מני הא דלא הני הניח: א"כ פיר
ר"פ דלית ליה כהניח מהך את
כולה אמאי תנא עיר דומא דמערה
למימר דכתיבה קאי: א"כ פיר
נפי: הניח לר"ע לא והא ליכא למימר
דהא דנקט מריב משום שבת נקט
למימר דר"ע דהא מריבה היכא
דשבת מהך את כולה הא מלי חיריא
עיר אפילו תל ונקט וקמה קאורה
ושיבולן מקופות חותה אמרן כפרקין
קמא (דף 107) מהך את כולה: א"כ
לאו רבנן ושעמ מינה כדמריב
מודו דהא על כרחק הא דנקט מריב
משום שירא דשייר ולא תנא הניח
נקט לה: א"כ מפרש ישיב:
ולאשמעינן דאפ"ה שבת אין הניח
לא כר"ע: ופ"ה כמפרש דקיסו
קתני: דר"ח (ס) דירובין דר"ח והא
של מלך הייתה א"כ השתא לית בה
דירובין: כ"כ פירשט דני אגור:
בית הכנסת גדול היה וכו' מובלט
באלפים של תחום מברכתא והם לא
היו חוששין להליך העירוב עד סופו
ולהניחו סט דסביבא ליה כרצנן דרובין
דמונ כדפי' מחלוקת מהלכין את
טול ומולה לו אלפים: גוו כ"כ פיר:
העמיקו עוד להעמיד העירוב עד
סופו ולהניחו סט: פי סיבי דלשפרו
לכו פיר: דהא ממקום העירוב
בעינן למודו: פלגא: חולק על
חכמים אהא: כדמריב לית דתק
לפ"ה דרבי עקיבא: דק"ל הלכה
כדברי המיקל בעירוב:

הדרן עלך כיצד מעברין
הדר עם העכו"ם בחצר או עם מי שאינו
מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ד'
אליעזר בן יעקב אומר ילעולם אינו אוסר עד
מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי
בירושלים ואמר לנו אבא מדרו ודרינא את
הבנים למבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם
רבי יהודה אומר כלשון ארז מדרו ועשו
צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם:
גמ'

כ"ג ור"ח
מ"ו
הגהות
הב"ח
(ה) ור"ח
ק"ה בעיר וכו'
וה"פ דיש
לה מוסס:

רבנן כל העיר לו כד' אמות בחיוב
דקתן כדפי' איתמי בזמן שאין בה
דירובין אלמא כדמריה מודו: ה"ה הא
באין בה דירובין מודין ליה: א"כ
ר"פ לר"פ שפלו מחלוקתו:
מפרש דקיסו: גדולה הייתה והיא
שלא בה דקיהו לילה מירושלים
לכרוח מפני הכסדים כדכתיב בירמיה
(כ) וכתב העיר וגו': א"כ פיר
מריב: ועל כרחק מריבה מדירובין
ולא מחומה דחי מחומה לא הוי תני
מהך את כולה כיון דלא שבת כדפי'
מחלוקת (וה"ה ר' עקיבא) ור"ח דיש
(ה) מומה קתני "שבת ולא קפני הניח":
מני הא דלא הני הניח: א"כ פיר
ר"פ דלית ליה כהניח מהך את
כולה אמאי תנא עיר דומא דמערה
למימר דכתיבה קאי: א"כ פיר
נפי: הניח לר"ע לא והא ליכא למימר
דהא דנקט מריב משום שבת נקט
למימר דר"ע דהא מריבה היכא
דשבת מהך את כולה הא מלי חיריא
עיר אפילו תל ונקט וקמה קאורה
ושיבולן מקופות חותה אמרן כפרקין
קמא (דף 107) מהך את כולה: א"כ
לאו רבנן ושעמ מינה כדמריב
מודו דהא על כרחק הא דנקט מריב
משום שירא דשייר ולא תנא הניח
נקט לה: א"כ מפרש ישיב:
ולאשמעינן דאפ"ה שבת אין הניח
לא כר"ע: ופ"ה כמפרש דקיסו
קתני: דר"ח (ס) דירובין דר"ח והא
של מלך הייתה א"כ השתא לית בה
דירובין: כ"כ פירשט דני אגור:
בית הכנסת גדול היה וכו' מובלט
באלפים של תחום מברכתא והם לא
היו חוששין להליך העירוב עד סופו
ולהניחו סט דסביבא ליה כרצנן דרובין
דמונ כדפי' מחלוקת מהלכין את
טול ומולה לו אלפים: גוו כ"כ פיר:
העמיקו עוד להעמיד העירוב עד
סופו ולהניחו סט: פי סיבי דלשפרו
לכו פיר: דהא ממקום העירוב
בעינן למודו: פלגא: חולק על
חכמים אהא: כדמריב לית דתק
לפ"ה דרבי עקיבא: דק"ל הלכה
כדברי המיקל בעירוב:

הדרן עלך כיצד מעברין
הדר עם העכו"ם בחצר או עם מי שאינו
מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ד'
אליעזר בן יעקב אומר ילעולם אינו אוסר עד
מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי
בירושלים ואמר לנו אבא מדרו ודרינא את
הבנים למבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם
רבי יהודה אומר כלשון ארז מדרו ועשו
צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם:
גמ'

כ"ג ור"ח
מ"ו
הגהות
הב"ח
(ה) ור"ח
ק"ה בעיר וכו'
וה"פ דיש
לה מוסס:

רבנן כל העיר לו כד' אמות בחיוב
דקתן כדפי' איתמי בזמן שאין בה
דירובין אלמא כדמריה מודו: ה"ה הא
באין בה דירובין מודין ליה: א"כ
ר"פ לר"פ שפלו מחלוקתו:
מפרש דקיסו: גדולה הייתה והיא
שלא בה דקיהו לילה מירושלים
לכרוח מפני הכסדים כדכתיב בירמיה
(כ) וכתב העיר וגו': א"כ פיר
מריב: ועל כרחק מריבה מדירובין
ולא מחומה דחי מחומה לא הוי תני
מהך את כולה כיון דלא שבת כדפי'
מחלוקת (וה"ה ר' עקיבא) ור"ח דיש
(ה) מומה קתני "שבת ולא קפני הניח":
מני הא דלא הני הניח: א"כ פיר
ר"פ דלית ליה כהניח מהך את
כולה אמאי תנא עיר דומא דמערה
למימר דכתיבה קאי: א"כ פיר
נפי: הניח לר"ע לא והא ליכא למימר
דהא דנקט מריב משום שבת נקט
למימר דר"ע דהא מריבה היכא
דשבת מהך את כולה הא מלי חיריא
עיר אפילו תל ונקט וקמה קאורה
ושיבולן מקופות חותה אמרן כפרקין
קמא (דף 107) מהך את כולה: א"כ
לאו רבנן ושעמ מינה כדמריב
מודו דהא על כרחק הא דנקט מריב
משום שירא דשייר ולא תנא הניח
נקט לה: א"כ מפרש ישיב:
ולאשמעינן דאפ"ה שבת אין הניח
לא כר"ע: ופ"ה כמפרש דקיסו
קתני: דר"ח (ס) דירובין דר"ח והא
של מלך הייתה א"כ השתא לית בה
דירובין: כ"כ פירשט דני אגור:
בית הכנסת גדול היה וכו' מובלט
באלפים של תחום מברכתא והם לא
היו חוששין להליך העירוב עד סופו
ולהניחו סט דסביבא ליה כרצנן דרובין
דמונ כדפי' מחלוקת מהלכין את
טול ומולה לו אלפים: גוו כ"כ פיר:
העמיקו עוד להעמיד העירוב עד
סופו ולהניחו סט: פי סיבי דלשפרו
לכו פיר: דהא ממקום העירוב
בעינן למודו: פלגא: חולק על
חכמים אהא: כדמריב לית דתק
לפ"ה דרבי עקיבא: דק"ל הלכה
כדברי המיקל בעירוב:

הדרן עלך כיצד מעברין
הדר עם העכו"ם בחצר או עם מי שאינו
מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ד'
אליעזר בן יעקב אומר ילעולם אינו אוסר עד
מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי
בירושלים ואמר לנו אבא מדרו ודרינא את
הבנים למבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם
רבי יהודה אומר כלשון ארז מדרו ועשו
צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם:
גמ'

רבינו הנגאל
אמר רב יהודה אמר
שמואל שבת בעיר
הריבה רבנן מהדך את
כולה ורזיה לה אלפים
אמה ורזיה עירובו בעיר
הריבה אין לו אלא
ממקום עירובו אלפים
אמה ר"ח (אליעזר)
אמר בן
השוכה בן השוכה מהדך
את כולה ורזיה לה
אלפים אמה וקאשני
ל' אליעזר תנא אמר
להו ק' עקיבא אין אבן
מדרים ל' בטוח את
עירובו כ' הריבה ל' ח
בה דירובין (ובבבב)
ובחירובין פיריה מר
ליה ל' עקיבא שאין לו
אלא ממקום עירובו
אלפים אמה וקאשני
בן נתן מהדך את כולה
ורזיה לה אלפים אמה
ופרין לא תימא שאין
בה דירובין שהיא הריבה
אלא אימא ששניה ראיה
לדירה נתון לה ממקום
עירובו אלפים אמה
והתריבה ראיה לדירה
היא ת"ש שבת בעיר
גדולה ואמ' היא
כאנמיכיא כמערה ואמ'
כמערת צדקיהו מהדך
את כולה ורזיה לה
אלפים אמה ר"כ
וקאשני שפמא שבת
הא נתון לה הדין אמר
ר' אליעזר לא שנת
שבת ולא שנת נתון
מהדך את כולה ורזיה
לה אלפים אמה ופרין
לא תימא עיר הריבה
דומא דמערה אלא
אימא מערה ישבה
דומא דעיר ור' עקיבא
דמא דאמר אין לו אלא
ממקום עירובו אלפים
אמה ובשבת מודה
משתדל את כולה ורזיה
לה אלפים: מר יהודה
אשכח לבני מברכתא
דרחו מותבי עירובא
בכנישתא דאבי רבי
אמר להו נמי אחינתי
ליה כלומר הכנישתא
כלפי התחום כי הכי
דנשתרו לכו טפי
בתחום כ' עקיבא
דאמר אין נתון לו
ממקום עירובו אלא
אלפים אמה אמר רבא
לרב יהודה פלגא: פ'
בעל פתולקת לית דתק
לה לר' עקיבא אלא כי
כנישתא כולה הדין
היא וסדוק כנישתא
משתדל לה תחומא
דאמר מר והלכה כדברי
המיקל בעירובין:

הדרן עלך כיצד מעברין
הדר עם העכו"ם בחצר או עם מי שאינו
מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו ד'
אליעזר בן יעקב אומר ילעולם אינו אוסר עד
מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי
בירושלים ואמר לנו אבא מדרו ודרינא את
הבנים למבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם
רבי יהודה אומר כלשון ארז מדרו ועשו
צרכיכם במבוי עד שלא יוציא ואמר עליכם:
גמ'